

Szerkesztőségi iroda:
Nagyberek, Zápolya u. 1.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya u. 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szerkesztésére
vonatkozó felszólítások inté-
zendők

Telefon-szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K
Félévre ——— 12 K
Negyedévre ——— 6 K
Egy hóra ——— 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
déltűn 5 órakor

Nagyberek, 1913.

XLII. évfolyam, 95. szám.

Péntek, április 25.

A világháború veszedelme.

— április 25.

Skutari elestével a balkáni események tulajdonképpen csak most állítják Európát igazán a legfélelmetesebb bonyodalmak elé.

Skutarit a hatalmak nemzetközi meg- egyezése a független Albániának ítélte oda. Montenegrót egész Európa eltiltotta attól, hogy az albán várost birtokába vegye. Szerbiát is egész Európa eltiltotta attól, hogy Montenegrónak ebben segéd- kezzék. A nagyhatalmak közös elhatáro- zása Antivari blokádjának alakjában is figyelmeztette Montenegrót és Szerbiát Európa közös akaratára.

Mégis, sem Montenegró, sem Szerbia nem törődtek sem a hatalmak tilalmával, sem a blokáddal, hanem közös erővel új ostrom alá fogták és be is vették az Európa akarata szerint szabad, független és meg nem csonkítható Albánia egyik legfontosabb városát.

Amilyen bizonyos, hogy Európa hatá- rozatai egyhangúak voltak, épp oly bizo- nyos, hogy voltak nagyhatalmak, melyek másképpen cselekedtek, mint ahogyan határoztak. Szerbia és Montenegró, ami- kor Európa parancsaival dacoltak, tisztá- ban voltak azzal, hogy nem egész Európa fogja ezt a renitenciát számon kérni.

Igy tehát ebből az egy eredményből is már kidomborodik a balkáni lehetőségek mögött rejlő európai konfliktus fenyegető veszedelme. Hát még, ha majd a Balkán új helyzetének más-más pontokon, más- más vonatkozásokban, más-más nemzetek és érdekeiségek közt való likvidációjára kerül a sor!

A monarchia ragaszkodik ahhoz, hogy Skutari az önálló, független Albániához tartozzék s Berehtold gróf külügyminisz- ter máris jegyzéket intézett a nagyhatal- makhoz, amelyben Montenegró ellen egy erélyes akciót sürget s azt kívánja, hogy a hatalmak szükség esetén a legenergiku- sabb rendszabályokkal, esetleg nemzet- közti fegyveres erővel kényszerítsék Niki- tát arra, hogy Skutarit záros határidőn belül ürítse ki és bocsássa a hatalmak ren- delkezésére. Arra a nem várt esetre, ha a hatalmak nem akarnának érvényt sze- rezni Skutarit illetőleg saját határozatuk- nak, akkor a monarchia a terminus lejár- tával egymaga, illetve szövetségesei segit- ségével fogja érdekeit megvédelmezni. Erre azonban remélhetőleg nem kerül a sor, mert lehetetlen feltételezni azt, hogy Európa eltűrje a politikai prestízszen ej- tett csorbát s magán hagyja száradni szava semmibevevésének a szegyenét.

Ezzel szemben áll azonban Nikita ki- rály változatlanul folytatott hepciásko- dása, amelyet kifejezésre juttatott a győ- zelmi mámortól megrészegített népéhez intézett beszédében, amelyben kijelentette, hogy Skutariról semmiképp sem fog le- mondani.

Ebben csucsosodik ki a külpolitikai helyzet minden veszedelme — s e vesze- delmek elhárítása ezuttal igazán nem raj- tunk mulik.

Mozog tehát a föld lábunk alatt. Kö- rülöttünk fegyverzőrej hallatszik s min-

denünnen lángok csapnak felénk. Még nem tudjuk, ki barátunk, ki ellenségünk. Nem tudjuk, hány oldalon fenyegeti jö- vönket, életünket vész. És mi azért tovább is csirkepereken rágódunk, egymás rágál- mazásával mulatozunk és röhögve szem- léljük, hogy ingujjra vetkőzött hecefnuk hogyan mutatnak be koremai jeleneteket — a fórumon. Hát Magyarországnak már meg van írva a sorsa? Már leszámoltunk a jövővel? Már nem akarunk tovább élni? Már csak elpusztulni akarunk?

Az új vágóhid.

A nagyberekéj vágóhid megnyitása.
A próbavágás.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyberek, ápril. 25.

Nagyberek városa egy új nagy- fontosságú gazdasági intézménnyel gaz- dagodott.

Elkészült az új vágóhid s tegnap esőndben megnyitották s megtették a pró- bavágást, hogy hétfőn átadják rendelteté- sének.

A megnyitásról s az új vágóhídról tu- dósítónk a következőket jelenti:

Az új vágóhídon tegnap délután tar- tották az első próbavágást egy bikával, borjuval és egy sertéssel. A próbavágáson megjelentek a hatóság részéről Strósz Béla városi főjegyző, dr. Weitzschan József városi főorvos, Viasz Nándor vá- rosi főállatorvos, Reitter Oszkár rend- őrkapitány, Szóllósy Kálmán városi mérnök, Halmos János városi tanácsos, Gábor Antal, a vágóhid igazgatója, to- vábbá Beck Gyula, a városi villammű igazgatója, Kollarich Gábor gyógy- szerész és a mészárosok és hentesek nagy számmal.

Az épületek. — A berendezés és felszerelés. — A jéggyár.

Az új vágóhid a Budzsák városrésze- ben, a Torontáli szőnyeggyáron túl, a Pe- tőfi- és Mészáros Lazar-utcák sarkán épült mintegy 2 és fél holdnyi területen, melyet a másik oldalán a Keleti sor és a Béga-part határolnak.

Az új vágóhid épületei teljesen mo- dern stílusban épültek, gazdagon felszerelve a szükséges kellékekkel és berendezé- sekkel.

A telepen a főépületen kívül még kilenc helyiség van, mindenik más-más ren- deltetéssel, beleértve ezekben azonban az igazgatói és szolgai lakásokat, istállókat stbiket.

A telep bejárájánál van a portás fül- kéje. A díszes kaputól jól kövezett ut ka- nyarul be a főépület bolthajtásos kapu- aljába. A főépületben van elhelyezve a gépterem, illetőleg az összes gépberende- zés, a kazán, a jéggyár, a hűtőtelep, a hűtőterem, az ellenőr és a gépész lakása és az ügyesen konstruált viztorony.

A főépület mellé van közvetlenül építve a nagy és apró marhák vágócsar- noka, a bélmosó, a sachter-szoba, továbbá öltöző- és mosdó-szoba.

A főépület másik oldalán van a sertés- vágó-csarnok, ugyancsak bélmosóval, ki- főzővel, öltöző- és mosdó-szobával.

A csarnokoktól nem messze épült a marhaistálló, a másik oldalon pedig a sertésöl.

A beteg állatokat teljesen külön épü- letben vágják le. E célra szolgál a kény- szervágó a beteg marhák részére.

A telep különböző részeiben vannak

továbbá elhelyezve a kocsiszin és a trágya- ház s hátrább a szolga lakása.

Az igazgatói lakás a főépülettől elől balra, közvetlenül az utcára néző külön esinos épületben van.

Az első és bejáró udvar szépen parko- zott s a belső udvar közepén van elhe- lyezve a mély kut, melyből a vizet a gép- házból átvezetett szivattyun kívül meg egy közvetlen mellé alkalmazott villamos dinamógép huzza fel a kut felett épült gyűjtőbe, amelyből azután a viztoronyba szivattyúzzák fel a vizet s onnan osztják szét a egész telepet sűrűn behálózó viz- vezetékbe.

A vágócsarnokok, valóságos kórházi műtőterem mintájára, tágasak, világosak, nagy, széles ablakokkal ellátva. Oldalt ki- sebb fülkékre osztva, ahol a vágást esz- közlik, úgy, hogy a nagy vágócsarnokban egyszerre három állatot is le lehet vágni. A levágott állatot azután akár egészben, akár darabokban a nagycsarnok boltoza- tába épített csigas sinekről aláfüggő kam- pók és akasztók segítségével könnyen és hamarosan a hűtőterembe lehet áttolni, ahol minden vágónak elzárható, külön hűtőcellája lesz.

A sertésvágó-csarnokban külön viz- vezetékkel ellátott forrázó-medence van elhelyezve, amelybe tetszés szerint bo- csátható hideg és meleg víz. Van továbbá emelőkészülék, amelylyel a leölt sertést a forrázó-medencében elmerítik, szükség sze- rint forgatják vagy kiemelik.

Rendkívül ügyes és érdekes berende- zésű a jéggyár és a hűtőtelep. A vágóhid részére tulajdonképpen nem kell jég, mert a hűtő- és konzerváló-kamrák hűt- sét külön gép eszközli, amely csak a leve- gőt hűti, illetve fagyasztja temperáltan. Mikor beléptünk a hűtőkamrákat ellátó gépek rekeszébe, bizony még a tavaszi kabát is kevésnek bizonyult.

A jeget a város közönségének hasz- nálatára gyártják. Naponta 60—80 mé- termázsát, métermázsáját olesón, körül- belül 3 K 20 fillérért számítva, melyet ki- vánatra a házhoz szállítanak ki.

A vágóhid vezetését és adminisztrá- lását az arra hivatott városi tisztviselő- kön kívül Gábor Antal vágóhídi igaz- gató-állatorvos és az ellenőr végzik.

Az építkezés.

Az egész vágóhídi telepet, összes épü- leteivel, beosztásával és berendezésével együtt Székely László temesvári mű- építész, vágóhidépítő specialista tervezte. Az építkezést és annak felügyeletét Hoff Nándor és társai nagyberekéj építész- vállalkozó-cég végezte. A gépberendezé- seket a budapesti Schlick-Nicholson-gép- gyár r.-t. készítette.

Az építkezést 1911 november 4-ikén kezdték meg és a múlt héten, 1913. év április hó 15-ikén fejezték be s a vágóhid rendes és hivatalos üzemét e hó 28-ikán, hétfőn kezdik meg.

A vágóhid üzemének életbelépésével természetesen sok minden eddigi régi szo- kás és eljárás megváltozik. Így például, miután ezentúl kötelező lesz minden, még a magánhasználatra szánt állatnak is a vágóhídon való leölése, a hentesek és a professzionista disznóölők jövedelme is megcsappan részben. Így valószínűleg a hentesek kocsisval járnak el a házakhoz összeszedni a levágásra való állatokat s a tulajdonos már készen kapja vissza az áll- latot, melyet azután akár a hentesnél, akár odahaza dolgoztathat fel.

A próbavágás.

A próbavágást délután fél 3 órakor tartották a vágóhídi igazgató-állatorvos felügyeletével. A próbavágás bizony, te- kintve a henteseknek az új módszerekben való járatlanságát, nem a legjobban sike- rült. De voltaképp nem is a mészárosok já-

ratlansága volt a fő oka, hanem egy más fontos körülmény, amelyet a szakértők véleménye folytán rövidesen szanalni kell. Ez pedig az, hogy az állatot a régi módszer szerint, fejét felkötve, homlokán ütötték, most pedig fejét a padozathoz kötve ütik le, de ehhez az eddiginél sokkal erősebb és élesebb bárd s még inkább gyakorlott kéz szükséges. A vágóhídi igazgató-állatorvos és a városi főállatorvos véleménye szerint az ugynevezett maszk-készülékkel kell okvetlen és gyorsan beszerezni, amely abban áll, hogy egy maszk-féle fejtakarót kötnek fel az állat fejére, amelynek közepén, a homlokosont táján egy éles szög van beékelve. Miután a maszk miatt az állat nem lát, esendesebben is viselkedik s a szögöt pedig egy erősebb ütővel könnyű szerrel és azonnal beüthetik az agyba, melynek hatása alatt az állat azonnal elveszti eszméletét. A tegnapi próbavágáson nem kevesebb mint 19 ütővel tudták csak megölni a lekötött bikát. Mindenesetre hozzájárult a mészárosok izgatottságához az eljárás szokatlansága és a bámészködő közönség zajongása is. A vágóhídi igazgató véleménye szerint, miután már több ízben volt alkalma betanítani mészárosokat az új módszerre, két-három héten belül föltétlen elsajátítják majd a hentesek az új eljárást.

A sertésölés már sokkal jobban sikerült. A sertést egy emeltes helyen ölték meg, ahonnan a vérvétel után egy készülék segítségével a forrasztó-medencébe csuszatták s utána mindjárt a sertésvágó-eszernak melletti feldolgozó-szobákban gyorsan és a legnagyobb tisztasággal feldolgozták.

Bizonyos, hogy rövid idő múlva a vágóhídi eljárás mindenben kifogástalan lesz s a városnak ez az új közintézménye gazdasági életünknek új hasznos eszköze lesz.

HIREK.

— **Buzaszentelő.** Ma, Szent Márk napján ünnepelte a róm. kath. egyház a buzaszentelés ünnepét. Ez alkalomból reggel 9 órakor ünnepi mise volt a róm. kath. plébánia-templomban, amelyet Magyar Pál pápai kamarás-plébános végzett. Ez az ünnep már a VI. században szokás volt. A népek összegyűlnek, kimennek a buzaföldre, hogy a szabad ég alatt a mindenható Isten áldását könyörögjék le vetéseikre. A buzaszentelő aktuson az összes iskolák és intézetek tanulói résztvettek tanáraik és tanítóik vezetése mellett.

— **A gyermekbarátgyűlés közgyűlése.** A nagybecskereki Iskolagyermekbarátgyűlés vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja közgyűlését a II. számú áll. elemi iskola értekező termében. A közgyűlést ezúttal megtartják tekintet nélkül a megjelent tagok számára.

— **Köszönet.** Gergely Samuné urnő az izraelita nőegylet céljaira 20 koronát adományozott, mely nemes adományért hálás köszönetet mond Winter Katalin elnöknő.

Egy Rózsa-kávéházbeli asztaltársaság Kadelburg Lipót utján 2 korona 18 fillért adományozott a gyermekbarátgyűlésnek, melynek vezetősége ezúton nyugtazza hálás köszönettel az adományt.

— **Halálozás.** Napholtz Lajos törökkanizsai járási tb. főszolgabíró sulyos gyász érte. Edesanyja, özv. Napholtz Samuné e hó 19-ikén 81 éves korában Törökkanizsán meghalt. Az elhunyt köztisztviselőnek álló matrónát nagy részvét mellett temették el hétfőn Törökkanizsán.

— **A nagybecskerek-titel-zsabyai vasút.** Temesvárról jelentik: A nagybecskerek-titel-zsabyai vasút engedélyokiratát a kereskedelmi miniszter még 1905-ben kiadta, de akkor ennek az eredetileg körülbelül 31 km. hosszúra tervezett vonalnak a kiépítése elé akadályok tornyosultak. Most az állam késznek nyilatkozott a hid építési költségeinek egy részét magára vállalni, azzal a kikötéssel, hogy a vasútvonal Nagybecskerek-gyártelepről kiindulólag Titelen, Tündéresen, Dunagárdonyon át Zsabyáig 53.3 km. hosszúságban épüljön ki, hogy később hozzácsatlakozhassék a titel-pancsovai vasút. A vasút érinteni fogja Románécska, Perlasz és

Rudolfsgnád állomásokat és azután a bács-bodrogmegyei h. é. vasutakhoz fog csatlakozni.

— **Tanitógyűlés.** A D. T. E. törökkanizsai fiókköre f. évi május hó 8-ikán Törökkanizsa községben tartja ez idei tavaszi gyűlését. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Reggel szentmise. 2. fél 9 órakor választmányi gyűlés. 3. Elnöki megnyitó. 4. Tudósítók választása. 5. Jegyzőkönyvhitelítők választása. 6. Név-sor kiigazítása, illetőleg új tagok felvétele. 7. Elnöki jelentések. 8. Pénztáros jelentése. 9. A patronázsról felolvasást tart Nemes Árpád törökkanizsai áll. el. isk. tanító. 10. Az első magyar országos gyermektanulmányi kongresszus és kiállítás elhangzott egyes eszmékről szabad előadást tart Balthazar Mátyás térvári áll. el. isk. tanító. 11. Elnöki indítványok. 12. Indítványok és előterjesztések. 13. A főegyleti tisztikar választása. 14. A fiókköri tisztikarnak választása.

— **A gyertyamosi bank bukása.** Mint Gyertyamosról jelentik, a csödbe került Gyertyamosi Takarékpénztár ügyében tegnap az érdekeltek gyűlést tartottak, amelyen határozni kellett volna a felszámolás kérdésében. A csödtömeggondnok azonban nem jelent meg, mire a közgyűlés megbízott négy bizalmiférfit, hogy a csőd feloldása tekintetében kezdje meg a tárgyalásokat a tömeggondnokkal. Röser Ádám elnököt a csödbe jutott Gyertyamosi Takarékpénztár érdekelteinek mai gyűlésén. Krausz Ferenc dr. billéi ügyvéd, tömeggondnok a gyűlésre nem jött el és így a felszámolás kérdésében nem hozhattak döntést. A megjelentek egyhangulag megbízták ifj. Röser Jánost, Rotshing Jánost, Kremer Andrást és Méhler Márton (Nagykinda), hogy a csődfeloldás tekintetében a tárgyalásokat kezdjék meg. Az egyezség megkötését teljesen a négy bizalmiférfit belátására bízták. Guist verseczi takarékpénztári igazgató hozott magával egy jegyzéket, amelyből kitűnt, hogy ifj. Röser, Knopf Jakab és neje, a Gyertyamosi Téglagyár és az Agricola több mint 700.000 koronával tartoznak az intézetnek. A váltóállomány kitesz 160.000 koronát, a visszszámítás volt 700.000 korona. Ezzel szemben van vagyon: az intézeti ház 24.000 korona értékben és mintegy 100.000 korona behajtható követelés. Guist igazgató kijelentette, hogy az igazgatóság tagjai előtte úgy nyilatkoztak, hogy készek megfizetni sajátjukból a tömeggondnok kiadásait, ha a csődöt megszüntetik.

— **Táncestély.** A nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak egyesülete május 12-ikén (pünkösd hétfőn) saját egyleti (Club-kávéház) helyiségeiben a könyvtáralap javára világpostával, tombolával egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. Kezdeté este 9 órakor. Belépődíj: Személyjegy 1 kor. 50 fill. Jegyek előre válthatók az egyleti tagoknál. Felülfizetéseket köszönettel fogadják.

— **Kedvezményes vasuti jegy a tavaszi vásárra.** A jövő hó 7–13 között Budapesten megtartandó Tavaszi Vásár alkalmával különböző kongresszusok lesznek. A résztvevők számára a kereskedelmiügyi miniszter kedvezményes vasuti jegyet engedélyezett a Máv. vonalain. A kedvezmény abban áll, hogy III. osztályú jeggyel a II. osztályon lehet utazni. Azok a kereskedők és iparosok, akik a kedvezményt igénybe óhajtják venni, forduljanak legkésőbb folyó hó 27-ikéig a temesvári kereskedelmi és iparkamarához, mely részükre a kedvezményes jegyre szóló utalványt készséggel kieszközli. Azok, akik eme határidő lejártá után szándékoznak jegyutalványt szerezni, ezt közvetlenül a Tavaszi Vásár irodájában (Budapest, IV., Irányi-utca 21.) kérjék. Az utalványért, mely névre szól, 55 fillér kiállítású illeték és a postabélyeg fizetendő. A temesvári kereskedelmi és iparkamara erről azzal értesíti az érdekelteket, hogy a jegyutalványok a visszautazásra csak akkor érvényesek, ha azok a Tavaszi Vásár irodájában a visszautazás előtt lebélyegeztetnek.

— **A vagonhiányból eredő károk megelőzése.** Az őszzel várható tömeges áru- és terményszállítás, továbbá a Máv. folyamatban levő beruházási munkálataihoz szükséges anyagoknak állandóan nagy tömegben való szállítása a vasut-teljesítő képességét előreláthatólag oly

mértékben fogja igénybe venni, hogy a kocsihány aligha lesz elkerülhető. A kocsihányból eredő szállítási nehézségek megelőzése, illetve lehető csökkentése érdekében a temesvári kereskedelmi és iparkamara már most figyelmezteti az érdekelteket, hogy a szállítási időhöz nem kötött tömegáru (épület- és tűzifa, szén, só, érc, kavics, kő stb.) zömét még a tavaszi és nyári hónapokban, mindenesetre azonban az erősebb őszi forgalom beállta előtt, augusztus hó végéig lehetőleg elszállítsák.

— **Négylábu csirke.** Nevezetes eseménye van Hátyin János vármegyei hivatalszolga baromfiudvarának. A napokban ugyanis kikelték a csirkéi s az egyik tojásból egyszerre csak egy négylábu csirke bujt ki. A csirkének mind a négy lába rendszeren kifejlődött, csak nem tud a szegényke a fölösleges kettővel mit csinálni s ide-oda lóbálja őket. Most a környékbeli lakosok csodájára mennek a négylábu aprómarháznak, amely persze se-hogy sem tudja elképzelni, hogy mit bámulnak rajta s keservesen csipog a bámulók kezében.

— **Halálos vásár.** Speckl György nickyfalvai lakos tegnapelőtt egy szomszéd faluban gépet vásárolt. Hazafelé ment a kocsin elhelyezett gép ide-oda zökent és nagy zajt esapott, mitől a lovak megbokrosodtak és örült iramban vágatni kezdtek. Speckl nyolc éves fiaeskája még idejekorán leugrott a kocsirol és ijedtségén kívül semmi baja nem esett. Speckl Györgynek azonban nem volt elég helye, hogy a kocsirol simán leugorhatott volna, hanem urgás közben a lovak közé esett. A kocsikerekei összetörték a szerencsétlen ember hátgerincét, úgy, hogy azonnal meghalt.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókjá minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. n. 3–5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Ápr. 28. M. állandó választmány ülése.

Ápr. 30. Megyei áll. vál. ülése.

Május 3. Tavaszi rendes közgyűlés.

Május 4. A jegyzőegylet közgyűlése.

Színház.

Heti műsor.

Április 25. péntek: Tavaszi ünnep (színműajándék).

Április 26. szombat: Aranyeső.

** **Küry Klára bucsufőlépte.** Küry Klára három napos vendégjátéka után tegnap este bucsuzott el Nagybecskerektől Jarno operettjében, az Erdészleányban. A színház zsufolásig megtelt közönséggel s ezúttal is egész este lelkes ovációban részesítette Küryt, aki a címszerepben pompás játékával ismét elragadta a közönséget. Mellette Várad Márton szép ének-számait, továbbá Szécsi Ferenc, Kerényi Irén, V. Márkus Angela és Várad Izsó arattak tetszést.

** **Az aranyeső** holnap harmadszor kerül színre az ideai színházi idényben. A darab nálunk is nagy népszerűsége tett szert, azonban ezúttal már előre meg kell említenünk, hogy hagyják el az egyes izléstelenségeket a darabból. Mert például a páholyba való ugrálás éppen nem való a színházba s a gyanutlan színházlátogató, aki nem készül résztvenni éirkeszű mutatványokban, nem szabad ilyen inzultusszámba menő produkcióknak kitenni.

Törvénytörések.

§ **A kárhózatok alkohola.** Dragojev Lyubomir tógyéri segédjegyzőt a temesvári postaigazgatóság az 1911. évi szeptember havában Tógyér közsegenben postaügynöki minőségben alkalmazta. A f. év január 2-án Dragojev Lyubomir eltűnt Tógyér közsegenből, anélkül, hogy távozását a postaigazgatóságnak bejelentette volna, de el sem számolt. A postaigazgatóság a tógyéri postaügynökségnél hiányoknak jött nyomára és sürgős fejelentést tett a kir. ügyészségnek Dragojev Lyubomir ellen, de megjelent az ügyészségnél önként Dragojev Lyubomir is és töredelmesen előadta, hogy a kezezésére bízott pénzekkel hűtlenül sáfárkodott, amennyiben több tógyéri lakosnak nála továbbítás végett feladott pénzt elkezelt, másrészt a különböző helyekről Tógyér közsegen címére érkezett utalványokra Kosu közsegeni pénztárnok nevét ráhamisította és az utalványokkal érkezett pénzüsszegeket a saját céljaira fordította. Azt is beismerte, hogy a postaigazgatóságtól átvett pénzkészlet és posta értékek egy részét is elikkasztotta. A lefolytatott bünygyi vizsgálat megállapította, hogy Dragojev Lyubomir összesen 1700 korona erejeig károsította meg a postaigazgatóságot, illetve az államkincstárt. A kir. ügyészség hivatali sikkasztás és közokirat-hamisítás büntette miatt emelt vádat Dragojev Lyubomir ellen, aki a most megtartott törvénytörési főtárgyaláson teljes beismerésben volt. Tettének oka felől megkérdezettél előadta, hogy egész életében a balsors üldözte. Szerencsétlen házassága miatt az ivásnak adta magát, megrogzított és szenvedélyes alkoholista lett, az állandó italozás pedig annyira aláásta erkölcsi ellentállóképességét, hogy a gyengén ellenőrzött idegen pénzhez hozzányult. A nagybecskereki kir. törvénytörés a bünygyes utra tévedt embert a vád alapján egy évi börtönrre ítélte. Vádolt megnyugodott az ítéletben, a kir. ügyész ellenben a kiszabott büntetés súlyosbitásáért felelősséget jelentett be.

§ **Hárman egy ellen.** Balanyi Menyhért, Szőke János és Bobojesev Pál lukácsfalvai legények cimborák voltak és Lukácsfalván a Mohaupt-féle korezmában 1912. évi november 10-ikén éjjel együtt ültek egy asztalnál, amikor bottal a kezében belépett a szobába Frank Miklós lukácsfalvai legény, aki a cimborákkal már régebben feszült viszonyban volt. A találkozás nem mulhatott el vér nélkül. Előbb szóváltás támadt Frank Miklós és Balanyi közt, azután azonban a cimborák csakhamar a tetek mezejére léptek. Szőke János két sörös poharat tört szét Frank Miklós fején, Bobojesev a combját, Balanyi pedig az oldalát szurkálták meg zsebkéseikkel Frank Miklósnak. A korezmai verekedésnek a napokban a nagybecskereki törvénytörésen volt a folytatása, ahol Balanyi Menyhért, Szőke János és Bobojesev Pál mint tettetársak súlyos testi sértés büntetével vádolva állottak vádlottakként. A legények jogos önvédelemre hivatkoztak, de a bíróság nem fogadta el ezt a védekezésüket és mindegyiküket három hónapi fogháza ítélt. A vádlottak a kiszabott büntetés enyhítése végett felelősséggel éltek.

TÁVIRATOK.

A nemzetközi helyzet.

A hatalmak és Montenegró. — A blokád kiterjesztése. — A békekötés ügye. — A tőzsde.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A nemzetközi helyzet ismét teljes bizonytalanságban van. Montenegró benn ül Skutariban, semmi hajlandóságot sem mutat arra, hogy elhagyja, viszont Londonból olyan hír jön, hogy a hatalmak még sem alkalmaznak vele szemben kényszerítő eszközöket. Így tehát monarchiánkra és szövetségeseire háramlik a feladat, hogy Montenegrót Skutari átengedésére kényszerítse. Hogyan fog ez

történni s micsoda következményei lesznek, azt ma még senki sem tudja, de aligha megy simán.

Mai jelentéseink a következők:

A hatalmak és Montenegró.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A nagykövetségi reünio mai ülésén, utalva arra, hogy a szláv világban milyen nagy örömet keltett Skutari elfoglalása, azt az álláspontját fejezte ki, hogy a hatalmak ne alkalmazzanak újabb kényszerítő rendszabályokat, hanem utasítsák a nemzetközi flotta parancsnoka, hogy szőlítsa föl Montenegrót Skutari átadására.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, Rómában és Szentpétervárott nagy elkedvetlenedést keltett Montenegró eljárása. Vezető körökben azt hiszik, hogy Montenegró teljesíteni fogja a hatalmak felszólítását Skutari átengedésére nézve.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, Sassanov kijelentette, hogy a hatalmak határozatának revíziójáról Skutari elfoglalása dacára sem lehet szó.

A blokád kiterjesztése.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Cetinijéből sürgönyzik, az angol követ közölte a montenegrói kormányval, hogy a nemzetközi flotta a blokádát haladéktalanul kiterjeszti.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Antivariból sürgönyzik, a nemzetközi flotta Skutari elfoglalása napján reggel hat órakor Durazszoig kiterjesztette a blokádát.

A békekötés ügye.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: Ideérkezett konstantinápolyi jelentés szerint minden valószínűség szerint holnap aláírják a békeföltételeket. Bulgária és Törökország között külön szerződés lesz, valamint külön szerződést kötnek a megbízottak is a leszerelésre vonatkozólag.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a kormány már előkészületeket tesz a csapatok hazaszállítására. A tartalékosokat a békeföltételek aláírásakor nyomban elbocsátják.

A tőzsde.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén nyugodtabban itélték meg a helyzetet s az értékekben szilárdulás állott be. Déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 822, Osztrák Hitel 623.50, Koronajáradék 83, Jelzáloghitelbank 436, Leszámitoló Bank 516, Hazai Bank 281, Magyar Bank 559.50, Rimamurányi 722, Salgótarjáni 775, Közuti Vasut 648.50, Villamos Vasut 362.

Országos kiállítás.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint jól értesült forrásból jelentik, Serényi Béla gróf földművelési miniszter a legutóbbi minisztertanácsos javaslatot és tervezetet nyújtott be 1916-ban rendezendő országos kiállításra vonatkozólag.

A szénaszállítás beszüntetése.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a Máv. igazgatósága hivatalosan közli, a szénának nyitott kocsikban való szállítását Zimonyon át a

Balkánra beszünteti s az utban levő szállítmányokat feltartóztatják.

Merénylet montenegrói attasénk ellen.

Budapest, április 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, az Armeé Zeitung részleteket közöl a monarchia montenegrói katonai attaséja, Hupka százados ellen elkövetett merényletről. Azt írja a nevezett lap, hogy a sötét uton Hupka százados automobilja elé drótokat feszítettek s csak a véletlen mult, hogy a soffőr észrevette s a szerencsétlenséget megakadályozta. Azután a százados montenegrói katonák magukkal vitték s három óráig fogva tartották. A százados ellen már decemberben is követtek el merényletet, de akkor is megmenekült. Ellenben egy másik automobil lett a merénylet áldozata, amely alkalommal az automobil két utasa meghalt.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	10 95
Buza (májusra)	11 12
Buza (októberre)	11 72
Rozs (áprilisra)	9 25
Rozs (októberre)	9 66
Zab (áprilisra)	9 80
Zab (októberre)	8 67
Tengeri (májusra)	8 02
Tengeri (júliusra)	8 16

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1912. évi október hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.

Temesvár—Versec—Zombolyáról d. e.	9 28
Pancsováról délután	7 04
Budapest—Szegedről reggel	6 20
Budapest—Szegedről délután	3 15
Szegedről délelőtt	9 34
Szegedről este	7 19
Budapest—Nagykikindáról este	9 21
Szécsányból este	6 40

Nagybecskerek—bégaparti pályaudvarra.

Zombolya—Versec—Alibunár—Temesvárról este	8 16
Módosról reggel	6 30
Pancsováról reggel	8 28
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8 23
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4 10
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9 34
Szécsányból este	6 29

INDUL.

Nagybecskereki pályaudvarról.

Pancsovára délelőtt	8 10
Pancsovára este	7 27
Szeged—Budapestre reggel	7 20
Szeged—Budapestre délelőtt	11 27
Szeged—Budapestre este	7 27
Szegedre délután	1 17
Szeged—Nagykikinda—Bpestre reggel	6 21
Karlovára délelőtt	10 00

Nagybecskerek—bégaparti pályaudvarról.

Zombolya—Temesvár—Versec d. u.	4 15
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunárra reggel	3 33
Zombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2 26
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11 55
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5 25
Módosra reggel	6 35
Zombolyára délelőtt	10 59

Hirdetéseket

jutányos árért közli a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Áprilisban jelenik meg
SOMFAI JÁNOS UJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista
és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a
'Torontál' szerkesztőségében

142—x.39

Zsombolyán

vagy a környéken keres
egy gyermektelen házaspár június
15-ére vagy július 1-ére egy 2 vagy
3 szoba és mellékhelyiségekből álló

lakást,

modern házban vagy ilyen kis
családi házat bérbe, esetleg meg-
vétel nincs kizárva.

Ajánlatok a lakbér megjelölésével
Klein Tódor Kálmán, Budapest
IV., Kaplony-utca 9 sz. küldendő.

91—2.2

Eladó

átköltözködés végett egy jókarban lévő

Zongora
valódi mahagoni fából.

Bővebb felvilágosítás: 149—3.1
Ferencz József-tér 630. szám, I. emelet.

M. Kir. Államvasutak Üzletvezetősége
Szeged.

11221—1913. szám. 1795—x.2

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzlet-
vezetősége pályázatot hirdet a vonalain
legközelebb betöltésre kerülő állomás-
felvigyázó, raktárnok és kalauz jelölti ál-
lásokra.

Pályázhatnak oly fedhetlen előéletű
magyar állampolgárok, akik 18. életévü-
ket betöltötték, de 35 évnél nem időseb-
bek és valamely középiskola vagy polgári
iskola alsó négy osztályát, illetőleg ezekkel
egyenrangú más iskolát sikerrel elvé-
gezték.

Azok, akik katonai kötelezettségük-
nek eleget tettek, katonai igazolványukat
tartoznak bemutatni.

Az állomásfelvigyázó és raktárnok-
jelölti állásra folyamodók az említett kel-
lékek beigazolása esetén kezdetben 2 kor-
napibérrel alkalmaztatnak s az előírt szol-
gálati ruhák birtokába jutnak, azonkívül
a **szakvizsgálatok letétele után fokozatos**
napibéremelésben részesülnek, míg a ka-
lauzjelölti állásra pályázók 3 hónapig
mint segédfekek tartoznak szolgálatot
végezni, mely idő elteltével 2 K napibér
élvezete mellett kalauzjelöltté vétetnek
fel, az előírt szolgálati ruhák birtokába
jutnak és szolgálati utazásaik után a sza-
bályszerű kilométer- és órapénzben ré-
szesülnek.

A pályázati kérvények 1 koronás
okmánybéllyel ellátva és eredeti okmá-
nyokkal felszerelve legkésőbb **folyó évi**
május hó 15-ikéig a magyar királyi állam-
vasutak szegedi üzletvezetőségéhez nyuj-
tandók be.

Szeged, 1913. évi március hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Nagykomlós nagyközség előjárósága.
1261—1913. sz. 117—3.3

Hirdetmény.

Nagykomlós községének mintegy 7300
hold területén a vadászati jog 1913 évi aug.
hó 1-től kezdődő 6 évre f. évi május hó 29-án
d. e. 10 órakor Nagykomlós községében
nyilvános árverésen bérbeadatik.
Feltételek a jegyzői irodában tudhatók
meg.

Községi előjáróság.

Egy négy szobás lakás

összes mellékhelyiségekkel,
szépen fásított udvarral, a
Mária Terézia-utca 3. sz. a.
közvetlen a Plank-kert
mellett kiadó. 114 x 2

531. Bvk. 1913. sz. 121—1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. járásbírósa 1913.
évi Sp. II. 349/6. számú végzésével megkere-
sett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913.
évi V. 522. számú végzése folytán dr. Winter
Lajos ügyvéd által képviselt Beneth Károly ja-
vára 2660 korona tőkekövetelés és járuléka
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán
1913. évi április hó 2. napján felülfoglalt és
2000 koronára becsült ingóságokra az árverés
elrendeltetvén, annak Nagybecskereken a Ma-
gyar király szállodában leendő megtartására
határidőül 1913. évi május hó 14. napjának dél-
után 4 órája kitűzték az 1913. évi V. 522/3.
sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: motor és zongora.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20.
§-a értelmében még a következő foglal-
tatók részére is elrendeltetett:

Meitner Mór 110 K.
Nagybecskereken, 1913. évi április hó 21.
napján.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

Garçon lakás

mely két elkülönített
butorozott szobából áll

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26—x.8

619. Bvk. 1913. sz. 118—1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. járásbírósa 1912.
évi 1674/1. számú végzésével megkerek-
sett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V.
750/2. számú végzése folytán Weisz Károly
nagybecskereki lakos javára 86 korona 20 fil-
lér tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt
kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi április
hó — napján felülfoglalt és 610 korona 90
fillerre becsült ingóságokra az árverés elren-
deltetvén, annak Nagybecskereken a Guttman-
féle klikkergyárban és Mária Terézia-utca 28.
sz. a. leendő megtartására határidőül 1913. évi
május hó 15. napjának délután 4 órája kitűze-
tik az 1913. évi V. 750/2. sz. a. k. végzés
alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: hajógép alkatrészek s 1 drb javítás alatt álló hajó.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20.
§-a értelmében még a következő foglal-
tatók részére is elrendeltetett:

Délmagyarországi hitelintézet r.-t. javára
3000 K s jár. erejéig, dr. Zsupanszky Szlavkó
javára 3000 K s jár. erejéig, Délmagyarországi
hitelintézet r.-t. javára 4199 K 58 f s jár. ere-
jéig, Weisz Károly javára 100 K s jár. erejéig.
Nagybecskereken, 1913. évi április hó 22.
napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

Mokrin község előjáróságától.
2515—913. szám. 108—3.3

Árlejtési hirdetmény

350 métermázsa elsődrendű porosz kőszén
szállítására.

Az árlejtés ez év május hó 15-ikén
d. e. 9 órakor lesz megtartva s csakis a
képviselőtestület jóváhagyása után válik
a községre kötelezővé.

Mokrin, 1913. évi április hó 21-én.

Előjáróság.

Torontálvármegye alispánjától.
10127—1913. szám. 100—3.2

Pályázati hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező nagy-
becskereki közkórháznál ujonnan rend-
szerezített II. alorvosi állásra pályázatot
hirdetek.

Javadalmazás: 1600 korona törzs-
fizetés, I. osztályú élelmezés, lakás, fűtés,
világítás, mosás és kiszolgálás, bentlakás
kötelezettséggel.

A kinevezendő orvos tagja a megyei
tisztai nyugdíjalapnak.

Felhívom azon orvostudor urakat, kik
ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi
működésüket igazoló okmányokkal felsze-
relt kérvényüket méltóságos dr. Dellima-
nics Lajos főispán urhoz címzetten nálam
folyó évi május hó 25-ig nyujtsák be. Az
elkészett beadott kérvények figyelembe
nem vétetnek.

Amennyiben csak olyan orvostudor
urak pályáznak, akik még nem rendelke-
znek az egy évi kötelező orvosi gyakorlat-
tal, akkor ezek közül is történik kinevezés
helyettesi minőségben 1 évre szólólag s
amennyiben beválik és az egy évi gya-
korkorlat után orvosi oklevelét bemutatja,
véglegesítettik.

Megjegyzem, hogy a nagybecs-
kereki közkórház a vallás- és közoktatás-
ügyi magyar királyi miniszter ur által
feljogosított 9 gyakorlók felvételére,
tehát az egy évi kötelező kérvényüket gya-
korkorlat ezen kórházban is eltölthető.

Kelt Nagybecskereken, 1913. évi áp-
rilis hó 16-ikán.

Jankó s. k., alispán.

Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.
8251—1912. szám. 144—3.1

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó óbe-
senyői állatorvosi körre, amelyhez Óbesenyő
és Valkány községek tartoznak, pályázatot hir-
detek.

Javadalmazás: Évi 1400 korona fizetés,
husszemle utáni díjak és a kórállatorvosok
részére szabályrendeletileg megállapított láto-
gatási díjak.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást
elnyerni kívánják, hogy az 1883. évi I. t.-c. és
az 1888. évi VII. t.-c. követelményeinek meg-
felelőleg felszerelt pályázati kérvényüket hoz-
zám folyó évi május hó 15-ig adják be.

A választás megtartása iránt később fo-
gok intézkedni.

Nagyszentmiklós, 1913 április hó 21-én.

Hadfy, főszolgabíró.

452—1913. szám. 119—2.1

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésben levő és előleges havi
részletekben fizetendő, évi 1220 koronával ja-
vadalmazott végrehajtói állásra pályázatot hir-
detek.

Felhívom a pályázókat, hogy életkorukat,
nyelvismeretüket, eddigi alkalmaztatásukat, er-
kölcsei minőségüket és honi illetőségüket iga-
zoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket
május hó 10-ig Torontáludvar község előjáró-
sághoz nyujtsák be. A szerb nyelvnek leg-
alább szóban való bírása megkívánatik.

Előnyben részesülnek, akik az iktatás,
irattári kezelés, az adómunkálatok, különösen
az I. számú nyilvántartás vezetése körül némi
járassággal bírnak és lehetőleg szép írásuk van.

Szorgalmas és teljesen megbízható egyén
200 kor. évi mellékjövdelemre is számíthat,
sőt ha minden tekintetben beválik, kilátása
van, hogy a képviselőtestület fizetését rövid
időn belül felfogja emelni.

Az állás azonnal elfoglalandó.
Torontáludvar, 1913. évi április hó 22.

Forster Imre, jegyző.